

KURKIME ATEITĮ DRAUGE!

PROJEKTAS
„PROFESINIO ORIENTAVIMO SISTEMOS SUKŪRIMAS IR
DIEGIMAS“ (NR. ESF-2.4.-065)

**MOKYTOJŲ, PROFESIJOS MOKYTOJŲ,
DĖSTYTOJŲ BENDRADARBIAVIMO SU
SOCIALINIAIS PARTNERIAIS METODINĖS
REKOMENDACIJOS**

RENGĖJAS:
Vytauto Didžiojo
universitetas

RENGĖJŲ VADOVAS:

Prof. habil. dr. Kęstutis Pukelis

2006-10-12

TURINYS

PRATARMĖ	3
I. SOCIALINĖS PARTNERYSTĖS SAMPRATA, PASKIRTIS, TIKSLAI IR UŽDAVINIAI	4
II. SOCIALINIŲ PARTNERIŲ PROFESINIO INFORMAVIMO IR KONSULTAVIMO SISTEMOJE IDENTIFIKAVIMAS	5
III. BENDRADARBIAVIMAS SU SOCIALINIAIS PARTNERIAIS	9
IV. SOCIALINĖS PARTNERYSTĖS PLĖTRA	14
V. SOCIALINĖS PARTNERYSTĖS BENDRADARBIAVIMO PROFESINIO INFORMAVIMO IR KONSULTAVIMO SEKTORIUOSE EFEKTYVUMO VERTINIMAS	15
Priedai	
1 priedas	17
2 priedas	19

PRATARMĖ

1. Mokytojų, profesijos mokytojų, dėstytojų bendradarbiavimo su socialiniais partneriais metodinės rekomendacijos (toliau – rekomendacijos) yra dokumentas apibrėžiantis svarbiausius mokytojų, profesijos mokytojų, dėstytojų bendradarbiavimo su socialiniais partneriais tikslus ir uždavinius, principus ir turinį, metodus ir formas, bendradarbiavimo strategijas, partnerių įsipareigojimus, bendradarbiavimo sąlygas ir trikdžius, socialinės partnerystės plėtrą, socialinės partnerystės bendradarbiavimo profesinio informavimo ir konsultavimo sektoriuose efektyvumo vertinimą.

2. Veiksmingas švietimo sistemos funkcionavimas priklauso nuo suinteresuotų organizacijų dalyvavimo švietimo politikos formavimo procese ir įgyvendinime. Socialinis bendradarbiavimas pradedant instituciniu lygmeniu ir baigiant asmeniniu yra svarbus veiksnys, užtikrinantis kokybiškų paslaugų teikimą profesinio informavimo ir konsultavimo srityje. Socialinių partnerių ryšių stiprinimas gali tapti vienu reikšmingiausiu veiksnium, turinčiu įtakos švietimo politikos formavime.

3. Siekiant užtikrinti, kad profesinio informavimo ir konsultavimo paslaugos atitiktų įvairių tikslinių grupių poreikius, svarbu užtikrinti tinkamas sąlygas socialiniam bendradarbiavimui plėtotis.

4. Mokytojų, profesijos mokytojų, dėstytojų bendradarbiavimo su socialiniais partneriais metodinės rekomendacijos parengtos atsižvelgiant į strateginius švietimo politikos tikslus bei grindžiamos švietimo sistemos plėtotę bei profesinį informavimą ir konsultavimą reglamentuojančiais Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais:

4.1. Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu (Žin., 1991, Nr. 23-593; 2003, Nr. 63-2853);

4.2. Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatymu (Žin., 1997, Nr. 98-2478);

4.3. Lietuvos Respublikos neformaliojo suaugusiųjų švietimo įstatymu (Žin., 1998, Nr. 66-1909);

4.4. Lietuvos Respublikos užimtumo rėmimo įstatymu (Žin., 2006, Nr. 73-2762);

4.5. Profesinio orientavimo strategija (Žin., 2004, Nr. 56-1955);

4.6. Mokymosi visą gyvenimą užtikrinimo strategija (Žin., 2004, Nr. 56-1957);

4.7. Valstybinės švietimo strategijos 2003-2012 nuostatomis“ (Žin., 2003, Nr. 71-3216);

4.8. Profesinio informavimo ir konsultavimo paslaugų teikimo reikalavimų aprašu (Žin., 2005, Nr. 60-2132).

5. Šiose rekomendacijose vartojamos sąvokos:

Socialinis dialogas – tai priemonė diskutuoti, bendrauti ir kartu spręsti problemas; socialinis dialogas, tapdamas problemų sprendimo priemone, gali padėti palaikyti socialinę darną visuomenėje, siekti interesų darnos, mažinti socialinę įtampą atsižvelgiant į šalies poreikius bei gerinti teikiamų profesinio informavimo ir konsultavimo paslaugų kokybę.

Socialinė partnerystė – yra dialogas suvokiamas kaip derybų ir konsultacijų procesas tarp įvairių socialinių partnerių – valstybinių, darbdavių, profesinių sąjungų ir kitų institucijų. Socialinė partnerystė gali apimti pačias įvairiausias socialines – ekonomines sritis, tačiau dažniausiai dėmesys yra sukoncentruojamas į darbo rinkos ir švietimo bei socialinės politikos klausimus.

Socialinis bendradarbiavimas – abipusė žmonių veikla ar įtaka siekiant bendrų tikslų, palaikant konstruktyvius ryšius su tėvais, mokytojais, kolegomis ir darbdaviais, profesijos konsultantais, visuomeninių organizacijų ir darbo rinkos įstaigų specialistais, skatinant ir plėtojant profesinio informavimo ir konsultavimo paslaugas bei užtikrinant efektyvų profesinio informavimo ir konsultavimo paslaugų teikimą atskiro asmens atžvilgiu, įvertinant konkrečios bendruomenės, regiono bei šalies ekonominius, socialinius, švietimo ir užimtumo plėtotės planus.

Socialinės partnerystės šalys – socialiniai partneriai – yra laikomi švietimo institucijos, jų darbuotojai, darbdavių atstovai bei jų organizacijos, profesinės asociacijos, absolventai, profesinės sąjungos ir kt.

I. SOCIALINĖS PARTNERYSTĖS SAMPRATA, PASKIRTIS, TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

6. Mokytojų, profesijos mokytojų, dėstytojų bendradarbiavimo su socialiniais partneriais metodinės rekomendacijos yra pagrindas, vykdant socialinį bendradarbiavimą profesinio informavimo ir konsultavimo sektoriuje. Metodinėse rekomendacijose sudaro prielaidas plėtoti socialinį bendradarbiavimą profesinio informavimo ir konsultavimo sektoriuje.

7. Mokytojų, profesijos mokytojų, dėstytojų bendradarbiavimo su socialiniais partneriais tikslas – keistis informacija ir įgyta patirtimi siekiant pagerinti teikiamų profesinio informavimo ir konsultavimo paslaugų kokybę, jų prieinamumą ir visapusiškumą.

8. Mokytojų, profesijos mokytojų, dėstytojų bendradarbiavimo su socialiniais partneriais uždaviniai yra:

8.1. Skatinti komunikaciją tarp suinteresuotų pusių, sprendžiančių švietimo politikos klausimus, t.y. vystyti socialinį bendradarbiavimą. Valstybinėms, darbdavių ir profesinių sąjungų institucijoms turi būti suteikta galimybė aktyviai dalyvauti priimant sprendimus švietimo politikos formavimo srityje, t.y. išsakyti nuomonę atstovaujant savus interesus, pasidalinti įgyta patirtimi ir kt.;

8.2. keistis informacija, nuolat ją atnaujinant. Socialinių partnerių kokybiška komunikacija didžiąja dalimi priklauso nuo jų turimos informacijos. Išsamus ir savalaikis informacijos pateikimas dialoge dalyvaujantiems socialiniams partneriams leidžia išsamiai susipažinti su esama švietimo, darbo rinkos būkle. Tik remiantis išsamia ir patikima informacija gali būti priimami racionalūs problemų sprendimai;

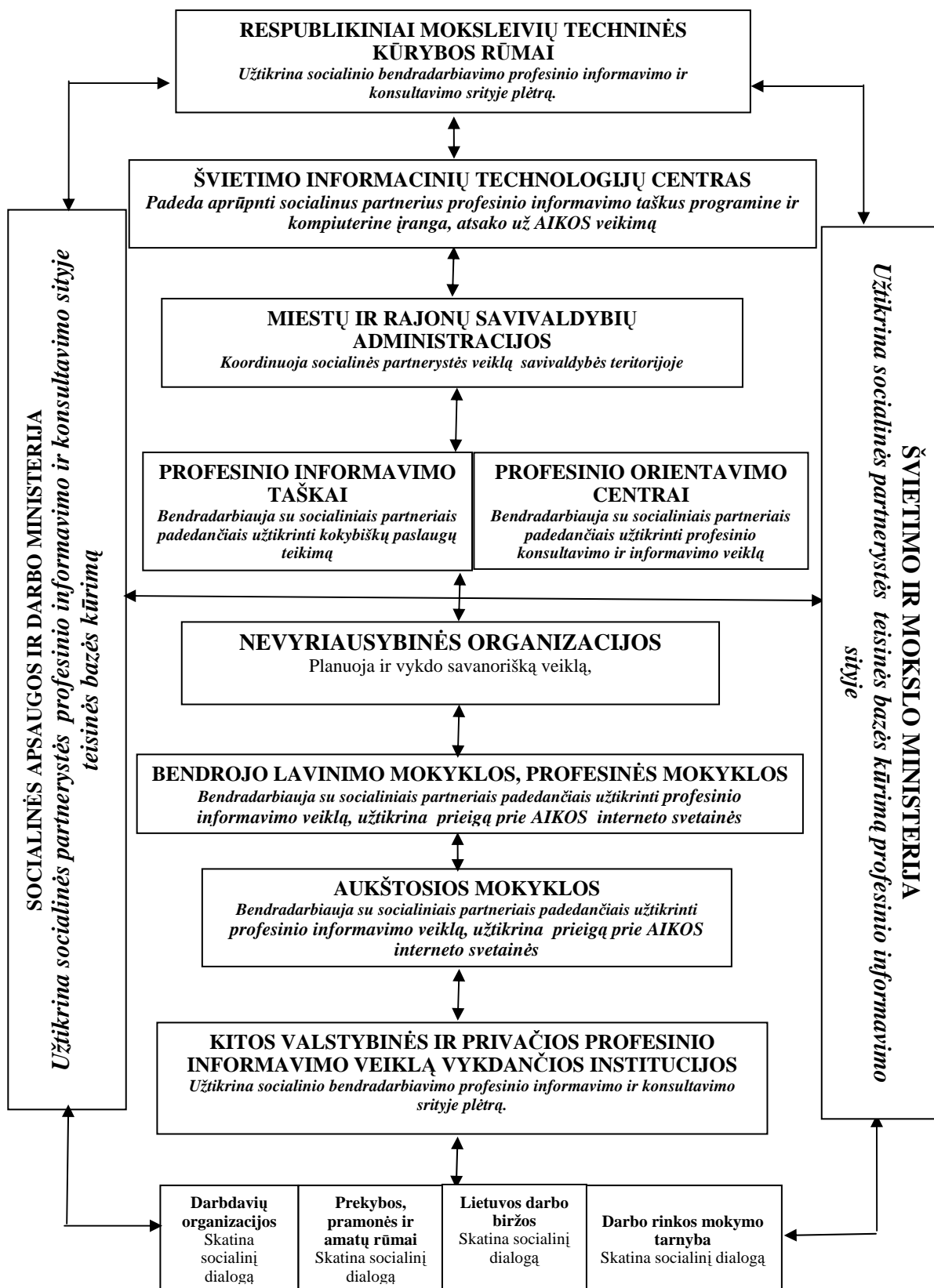
8.3. reglamentuoti bendradarbiavimą sutarčių pagrindu. Siekiant užtikrinti kokybišką socialinių partnerių bendradarbiavimą patartina sudaryti neterminuotas ar ilgalaikes bendradarbiavimo sutartis. Sutartys gali būti sudaromos instituciniame lygmenyje arba tarp darbdavių susivienijimų ir profsąjungų. Sutarčių pagrindu yra reglamentuojamas bendradarbiavimo tikslas, priemonės, formos, atsakomybė;

8.4. vykdyti bendradarbiavimo monitoringą, t.y. nuolatos stebėti, analizuoti ir vertinti vykdomo socialinio bendradarbiavimo būklę. Atlikti monitoringą, kuris įgalintų socialinius partnerius numatyti vykdomo bendradarbiavimo privalumus ar trūkumus, poreikį kaitai, tokiu būdu, remiantis savo veiklos tikslais, sėkmingai planuotų tolimesnio bendradarbiavimo galimybes;

8.5. informuoti mokytojus, profesijos mokytojus, dėstytojus apie bendradarbiavimo su socialiniais partneriais galimybes.

II. SOCIALINIŲ PARTNERIŲ PROFESINIO INFORMAVIMO IR KONSULTAVIMO SISTEMOJE IDENTIFIKAVIMAS

9. Siekiant įtvirtinti socialinę partnerystę, ji įgyvendinama derybų ir susitarimų būdu, vystant tarpinstitucinį socialinį bendradarbiavimą profesinio informavimo ir konsultavimo sistemoje, kuris pateiktas 1 pav.

1 pav. Socialinis bendradarbiavimas profesinio informavimo ir konsultavimo sistemos instituciniame lygmenyje

10 Socialiniai partneriai atsakingi už profesinį informavimą ir konsultavimą instituciniame lygmenyje:

- 10.1. Švietimo ir mokslo ministerija;
  - 10.2. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija;
  - 10.3. Respublikiniai moksleivių techninės kūrybos rūmai;
  - 10.4. Prekybos, pramonės ir amatų rūmai;
  - 10.5. Lietuvos darbo birža;
  - 10.6. Darbo rinkos mokymo tarnyba;
  - 10.7. karjeros centrai;
  - 10.8. darbdavių organizacijos;
  - 10.9. profesinės sąjungos;
  - 10.10. visuomeninės organizacijos;
  - 10.11. nevyriausybinės organizacijos;
  - 10.12. verslo organizacijos;
  - 10.13. bendrojo lavinimo mokyklos;
  - 10.14. profesinės mokyklos;
  - 10.15. aukštosios mokyklos;
  - 10.16. kolegijos.
11. Socialinės partnerystės vykdytojai:
- 11.1. besimokantieji (mokiniai, studentai);
  - 11.2. besimokančiųjų tėvai;
  - 11.3. pedagogai (mokytojai, profesijos mokytojai);
  - 11.4. dėstytojai;
  - 11.5. profesijos patarėjai;
  - 11.6. socialiniai pedagogai, psichologai;
  - 11.7. profesijos konsultantai;
  - 11.8. privatūs asmenys, teikiantys profesinę, moralinę, materialinę pagalbą.

III. BENDRADARBIAVIMAS SU SOCIALINIAIS PARTNERIAIS

12. Socialinio bendradarbiavimo etines taisykles apibrėžia šie socialinę partnerystę grindžiantys principai:

- 12.1. šalių pagarbos, lygiateisiškumo ir geranoriškumo teisėtiems savitarpio interesams;
- 12.2. laisvų bendrų derybų;
- 12.3. savanoriškumo ir savarankiškumo priimant šalis susaistančius įsipareigojimus;
- 12.4. galiojančios teisinės sistemos nepažeidžiamumo;
- 12.5. realaus įsipareigojimų vykdymo;
- 12.6. objektyvios informacijos suteikimo, bešališkumo;
- 12.7. tarpusavio kontrolės ir atsakomybės;
- 12.8. bendradarbiavimo metodų ir formų kompleksiško, tęstinumo.

13. Socialinio bendradarbiavimo veiklos prasmę apibrėžia šie socialinės partnerystės turinio sudarymo principai:

- 13.1. bendradarbiavimo tikslų suderinamumo;
- 13.2. bendradarbiavimo naudingumo;
- 13.3. bendradarbiavimo sistemingumo ir nuoseklumo.

14. Socialinės partnerystės lygmenys yra:

- 14.1. nacionalinis;
- 14.2. šakos (paslaugų, profesinis);
- 14.3. teritorinis (savivaldybės, apskrities);
- 14.4. įmonių, įstaigų ar organizacijų ir jų struktūrinių padalinių.

15. Socialinių partnerių bendradarbiavimo metodai yra:

15.1. atsižvelgiant į socialinės partnerystės lygį, visos socialinės šalys turi teisę į informavimą ir konsultavimą. Informavimo ir konsultavimo sąlygas ir tvarką nustato įstatymai, kolektyvinės sutartys, darbdavio ir darbuotojų atstovų susitarimai;

15.1.1. informavimas – efektyvus ir dažniausiai naudojamas bendradarbiavimo metodas, kurio tikslas – teikti žinias socialiniams partneriams apie bendradarbiavimo galimybes bei skleisti naudingą informaciją. Informavimas apima informaciją apie dabartinę ir būsimą socialinės partnerystės veiklą; informaciją apie esamą darbo santykių būklę, struktūrą ir galimus profesinio informavimo ir konsultavimo sistemos pokyčius; informaciją apie

numatomas naudoti priemones tuo atveju, kai galimi socialinių partnerių nesutarimai; kitą informaciją, susijusią su socialinio bendradarbiavimo veikla;

15.1.2. konsultacijos, kurių pagalba užtikrinamas optimalus bendradarbiavimas keičiantis aktualia informacija, kuriant ir siekiant bendrų tikslų, konsultavimas reiškia pasikeitimą nuomonėmis ir dialogo tarp socialinių partnerių užmezgimą bei plėtojimą;

15.2. patarimai – naudojami konsultacijos metu, siekiant gauti pagalbą iš socialinio partnerio, išsiaiškinti aktualias problemas ir rasti optimalų problemos sprendimo būdą;

15.3. mokymai, kurių pagalba užtikrinama profesinio informavimo ir konsultavimo paslaugų kokybė bei plėtra.

16. Parenkamos priimtinos ir prieinamos socialiniams partneriams socialinio bendradarbiavimo formos. Socialinio bendradarbiavimo formos naudojimo efektyvumas pasireiškia organizuojant bendras socialiniams partneriams naudingas veiklas, kurių metu pateikiamos optimaliausios profesinio informavimo ir konsultavimo galimybės. Socialinio bendradarbiavimas vykdomas naudojant:

16.1. verbalinį bendravimą;

16.2. informacines technologijas (siunčiant laiškus elektroniniu paštu, faksu, pranešant telefonu ir kt.);

16.3. dalomąją medžiagą (dalinant lankstinukus, plakatus, skrajutes);

16.4. informacinius renginius, susitikimus ir kt.

17. Socialinio bendradarbiavimo strategijos yra:

17.1. socialinės partnerystės profesinio informavimo ir konsultavimo srityje sukurti veiksmingą sistemą;

17.2. siekiant efektyvaus profesinio informavimo ir konsultavimo paslaugų teikimo ir įvertinant profesinio informavimo ir konsultavimo tikslinių grupių poreikius sukurti socialiniam bendradarbiavimui palankią aplinką;

17.3. mokytojų, profesijos mokytojų, dėstytojų bendradarbiavimo su socialiniais partneriais strateginės kryptys:

17.3.1. socialinio bendradarbiavimo tinklo plėtimas;

17.3.2. socialinės partnerystės dialogo struktūros kūrimas;

17.3.3. profesinio informavimo ir konsultavimo tobulinimo sistemos plėtra;

17.4. bendradarbiavimo efektyvumą lemia:

17.4.1. instituciniame socialinio bendradarbiavimo lygmenyje: mokyklos sąveika su Respublikiniais moksleivių techninės kūrybos rūmais, prekybos, pramonės ir amatų rūmais,

darbo birža, darbo rinkos mokymo tarnyba, karjeros centrais, kolegijomis, universitetais, darbdavių organizacijomis, profesinėmis sąjungomis, visuomeninėmis organizacijomis, nevyriausybėmis organizacijomis, verslo organizacijomis;

17.4.2. tarpasmeniniame socialinio bendradarbiavimo lygmenyje: pedagogų, dėstytojų, sąveika su darbdaviais, darbo biržos ir darbo rinkos mokymo tarnybos konsultantais, besimokančiųjų tėvais, profesinio informavimo konsultantais (profesijos patarėjais, socialiniais pedagogais, mokyklų psichologais);

17.4.3. besimokančiųjų sąveika su pedagogais;

17.4.4. privačių asmenų, skiriančių profesinę, moralinę, materialinę pagalbą profesinio informavimo ir konsultavimo srityje sąveika su mokytojais, profesijos mokytojais, dėstytojais;

17.5. mokytojai, profesijos mokytojai, dėstytojai bendradarbiavimo su socialiniais partneriais metu susitaria įgyvendinti šias priemones:

17.5.1. konsultavimasis ieškant šalis priimtinių problemų sprendimo būdų;

17.5.2. remiantis socialinio bendradarbiavimo daugiašaliu principu pasiūlymų teikimas teisės aktų projektų rengėjams;

17.5.3. keitimasis aktualia informacija apie profesinio informavimo ir konsultavimo paslaugų klientams teikimo plėtros galimybes ir sąlygas jiems įgyti vieną ar kitą profesiją;

17.5.4. keitimasis aktualia informacija su prekybos, pramonės ir amatų rūmais, darbdaviais apie norinčiuosius atlikti praktiką ar padirbėti vasaros atostogų metu bei apie profesijos poreikį, darbo pobūdį, atlyginimą, karjeros perspektyvas;

17.5.5. gavimas informacijos iš su PIT, POC, karjeros centrų, darbo biržų apie vykstančius tikslinėms grupėms skirtus renginius, apie galimybes suorganizuoti profesinio informavimo ir konsultavimo užsiėmimus ir kt.;

17.6. mokytojai, profesijos mokytojai, dėstytojai bendradarbiavimo su socialiniais partneriais metu susitaria įgyvendinti priemones parengtas pagal apibrėžtą socialinio bendradarbiavimo sutartį:

17.6.1. vadovautis savo veikloje susitarimais ir sprendimais, susitarimai privalomi juos pasirašiusiems šalims;

17.6.2. mokytojai, profesijos mokytojai, dėstytojai bendradarbiavimo su socialiniais partneriais metu susitaria sprendimus susijusius su socialiniais partneriais nagrinėti drauge arba pateikti visą reikalingą informaciją socialiniams partneriams;

17.6.3. rengti ir įgyvendinti bendradarbiavimo ir partnerystės vystymo priemonių planus;

17.6.4. mokytojai, profesijos mokytojai, dėstytojai bendradarbiaudami tarpusavyje turi sukurti socialinio dialogo struktūrą;

17.6.5. mokytojai, profesijos mokytojai, dėstytojai bendradarbiaudami su PIC ir POC turi parengti ir įgyvendinti profesinio informavimo ir konsultavimo planus, tam, kad užtikrintų veiksmingą socialinį bendradarbiavimą;

17.7. rengti ir įgyvendinti projektus dėl socialinės partnerystės plėtros ir įgyvendinimo:

17.7.1. rengti ir įgyvendinti šias socialinio bendradarbiavimo programas dėl partnerystės teisinės bazės sukūrimo ir dėl socialinių partnerių švietimo bei mokymo;

17.7.2. testuoti socialinio bendradarbiavimo struktūros plėtotę ir didinti profesinio informavimo ir konsultavimo veiklos efektyvumą teritoriniame socialinės partnerystės lygmenyje;

17.7.3. plėtoti socialinį bendradarbiavimą profesinio informavimo ir konsultavimo srityje;

17.7.4. kurti ir plėtoti Lietuvoje pilietinio dialogo struktūrą, kuri atitiktų Europos ekonomikos ir socialinio komiteto veiklos praktiką ir uždavinius;

17.7.5. institucinaime lygmenyje užtikrinti socialinės partnerystės teisinės bazės sukūrimą;

17.7.6. bendradarbiaujant su teritorinėmis darbo biržomis, darbdavių organizacijomis organizuoti profesinio informavimo ir konsultavimo ekskursijas į organizacijas, kuriose plačiau, išsamiau supažindinama su profesijomis;

18. Socialinės partnerystės metu partnerių įsipareigojimai yra formaliai užfiksuojami bendradarbiavimo sutartyje, kurioje yra nurodomi bendri šalių įsipareigojimai:

18.1. keistis informacija apie savo veiklą ir užtikrinti jos sklaidą ;

18.2. bendradarbiauti rengiant tarptautinius ir kitus projektus;

18.3. bendradarbiauti organizuojant bendrus renginius;

18.4. teikti informaciją apie savo organizuojamus renginius;

18.5. organizuoti apskrito stalo diskusijas;

18.6. skatinti partnerius dalyvauti organizuojamose konferencijose, seminaruose;

18.7. užtikrinti profesinio rengimo ir karjeros projektavimo naujovių sklaidą jaunimo tarpe;

19. Bendradarbiavimo sutartyje yra apibrėžiamos šios sąlygos:

19.1. sutartis įsigalioja nuo pasirašymo datos ir galioja neterminuotai;

19.2. sutarties nutraukimo atvejai yra:

19.2.1. pareikalavus vienai iš šalių, jeigu tai nepažeidžia sutarties vykdyme dalyvaujančių šalių interesų;

19.2.2. sutartis gali būti anuliuota abiem šalims susitarus;

19.2.3. sutartis nutraukiama registruotu laišku, įspėjant apie tai prieš kalendorinį mėnesį;

19.2.3. sutartis gali būti koreguojama ir papildoma atskiru šalių susitarimu;

19.2.4. sutartis sudaryta dviem egzemplioriais, turinčiais vienodą juridinę galią.

20. Socialinio bendradarbiavimo sąlygos yra:

20.1. sukuriamas bendradarbiavimo teisinis pagrindas, t.y. bendradarbiavimas tarp socialinių partnerių reglamentuojamas sutartimis. Socialiniams partneriams nereglamentuojant bendradarbiavimo, lieka reali grėsmė, kad priimami susitarimai, įtakojami įvairių priežasčių, gali būti neįgyvendinami;

20.2. tarp bendradarbiavimo dalyvaujančių partnerių išlaikomas galios balansas, t.y. socialiniai partneriai yra lygiaverčiai partneriai ir vienodai suinteresuoti dėl bendradarbiavimo produktyvumo;

20.3. partneriai pripažįsta teisėtus vienas kito interesus;

20.4. partneriai pozityviai žiūri į bendradarbiavimą;

20.5. sudaromos galimybės reikštis asmeninei partnerystės dalyvių iniciatyvai.

21. Socialinio bendradarbiavimo trikdžiai yra:

21.1. socialinio bendradarbiavimo teisinio pagrindo nebuvimas;

21.2. interesų skirtumai ir bendrų rezultatų siekimo būtinybės nesuvokimas;

21.3. socialinės partnerystės principų nesuvokimas;

21.4. prielaidų manipuliavimui ir nesąžiningumui atsiradimas neįteisingus sutartimis bendradarbiavimo sąlygų;

21.5. socialinio bendradarbiavimo nekūrybiškas ir formalus taikymas,

21.6. lygiavertiškumo principo ignoravimas;

21.7. koordinavimo nebuvimas.

IV. SOCIALINĖS PARTNERYSTĖS PLĖTRA

22. Socialinio bendradarbiavimo plėtra yra:

23. Bendrajame lavinime dominuojantys akademiniai tikslai per menkai siejami su asmenybės gyvenimo perspektyvomis po mokymosi bendrojo lavinimo ar kitoje mokykloje baigimo. Tikslinga panaudoti socialinį bendradarbiavimą mokinių ir pedagogų supažindinimui su tolesnio mokymosi pasirinkimo galimybėmis. Mokytojų bendradarbiavimo su socialiniais partneriais rekomendacijos yra:

23.1. turi plėtoti bendradarbiavimą su profesinių mokyklų atstovais, užtikrinti informacijos gavimą apie profesijos įgijimo sąlygas, mokymosi galimybes bei perspektyvas;

23.2. organizuoti profesinio informavimo dienas pasikviečiant darbo biržos atstovus, darbdavius siekiant mokinius supažindinti su situacija darbo rinkoje;

23.3. organizuoti susitikimus su profesijos konsultantais, siekiant padėti mokiniams geriau pažinti save

23.4. bendradarbiauti su prekybos pramonės ir amatų rūmais siekiant organizuoti ekskursijas į organizacijas, kurių metu mokiniai būtų supažindinti su profesijos ypatumais konkrečioje darbo vietoje;

23.5. bendradarbiauti su nevyriausybinėmis organizacijomis siekiant įtraukti mokinius į savanorišką veiklą;

23.6. organizuoti aukštųjų/kolegijų/profesinių mokyklų karjeros dienas bendrojo lavinimo mokyklose, tam, kad moksleiviai galėtų susipažinti su studijų galimybėmis, geriau pažintų profesijas ir galėtų apsispręsti prieš pasirenkant profesiją;

23.7. bendradarbiauti su Respublikiniais moksleivių techninės kūrybos rūmais siekiant tobulinti kvalifikaciją;

23.8. bendradarbiauti su socialiniais pedagogais, psichologais, besimokančiųjų tėvais.

24. Profesijos mokytojų bendradarbiavimo su socialiniais partneriais rekomendacijos yra:

24.1. bendradarbiauti su darbdaviais siekiant vystyti būsimų specialistų karjerą;

24.2. bendradarbiauti su darbdaviais ir darbo biržos specialistais siekiant išsiaiškinti mokymo programų kūrimo poreikį;

24.3. bendradarbiauti su nevyriausybinėmis organizacijomis siekiant moksleivius įtraukti į po pamokinę veiklą;

25.4. bendradarbiauti su aukštosiomis mokyklomis siekiant užtikrinti profesinių mokyklų absolventų galimybes tęsti studijas aukštojoje mokykloje;

26.6. organizuoti karjeros dienas pasikviečiant darbo biržos atstovus, darbdavius, siekiant supažindinti su situacija darbo rinkoje;

26.7. bendradarbiauti su bendrojo lavinimo mokyklomis siekiant suteikti informaciją apie galimybę įgyti profesiją.

28. Dėstytojų bendradarbiavimo su socialiniais partneriais rekomendacijos yra:

28.1. bendradarbiauti su prekybos, pramonės ir amatų rūmais siekiant analizuoti darbo rinką bei verslo sektorių, studentų praktikos atlikimo bei projektų vykdymo srityse;

28.2. bendradarbiauti su darbdaviais ir darbo biržos specialistais siekiant išsiaiškinti mokymo programų kūrimo būtinybę;

28.3. skatinti mokslinius tyrimus.

28.4. bendradarbiauti su bendrojo lavinimo, profesinėmis mokyklomis siekiant suteikti informaciją apie studijų galimybes;

28.5. rengti karjeros dienas bendrojo lavinimo mokyklose arba aukštosiose mokyklose, organizuojant mokinių atvykimą į jas.

V. SOCIALINĖS PARTNERYSTĖS BENDRADARBIAVIMO PROFESINIO INFORMAVIMO IR KONSULTAVIMO SEKTORIUOSE EFEKTYVUMO VERTINIMAS

29. Socialinės partnerystės bendradarbiavimo efektyvumo vertinimo tikslas – nustatyti socialinių partnerių bendradarbiavimo pažangą ir trikdžius, siekiant sėkmingai planuoti ir įgyvendinti tolimesnio bendradarbiavimo galimybes. Nustatytas socialinės partnerystės bendradarbiavimo efektyvumo vertinimo tikslas įtakoja vertinimo būdą, turinį ir principus.

30. Socialinės partnerystės bendradarbiavimo efektyvumo vertinimo principai yra:

30.1. objektyvumas;

30.2. skaidrumas;

30.3. pozityvumas;

30.4. informatyvumas.

31. Socialinės partnerystės bendradarbiavimo efektyvumo vertinimo uždaviniai:

31.1. analizuoti grįžtamąją informaciją apie bendradarbiavimo kokybę peržvelgiant nustatytus bendradarbiavimo tikslus, turinį ir procesą;

31.2. nustatyti socialinio bendradarbiavimo poreikį profesinio informavimo ir konsultavimo sistemoje, atsižvelgiant į darbo rinkos kaitą;

31.3. nustatyti efektyvaus bendradarbiavimo gaires.

32. Socialinės partnerystės bendradarbiavimo efektyvumo vertinimo tipai yra:

32.1. formuojamasis vertinimas numato efektyvaus socialinių partnerių bendradarbiavimo kryptis bei veiksmus. Šio vertinimo tikslas – konstruktyvių pastabų pagalba skatinti socialinio bendradarbiavimo pažangą;

32.2. diagnostinis vertinimas taikomas atskleidžiant socialinio bendradarbiavimo tikslų ir uždavinių adekvatumą darbo rinkos poreikių pokyčiams, reikalingų pokyčių (ir kokių) planavimui ir įgyvendinimui, siekiant pašalinti egzistuojančius bendradarbiavimo trikdžius, planuoti tolimesnio efektyvaus bendradarbiavimo galimybes.

33. Socialinio bendradarbiavimo efektyvumas nustatomas atsižvelgiant į socialinės partnerystės bendradarbiavimo kriterijus (socialinių partnerių skaičių, bendradarbiavimo sutarčių skaičių, bendros veiklos vykdymą ir kt.).

34. Socialinės partnerystės bendradarbiavimo efektyvumo vertinimo būdai yra:

34.1. vertinama bendradarbiavimo procese;

34.2. vertinama pasibaigus bendradarbiavimo procesui.

35. Siekiant įvertinti socialinio bendradarbiavimo efektyvumą galima naudotis Rekomendacijų 2 priede pateikta įsivertinimo forma.

SPECIALIZUOTOS TRIŠALĖS TARYBOS/KOMISIJOS APRAŠAS

LIETUVOS PROFESINIO MOKYMO TARYBA įsteigta 1998 metais įgyvendinant Profesinio mokymo įstatymo nuostatas. Tai patariamoji institucija, kuri vykdo konsultavimo, ekspertizės bei koordinavimo funkcijas sprendžiant strateginius profesinio mokymo klausimus. Taryba sudaroma iš 18 narių, lygiomis dalimis atstovaujančių valstybės valdymo institucijas, darbdavių ir darbuotojų organizacijas. Materialines ir technines Tarybos darbo sąlygas sudaro Švietimo ir mokslo ministerija. Tarybos veikla finansuojama iš Švietimo ir mokslo ministerijai skirtų Lietuvos valstybės biudžeto asignavimų pagal švietimo ir mokslo ministro patvirtintą sąmatą. Taryba planuoja savo darbą atsižvelgdama į profesinio rengimo problemų aktualumą, valstybės ir visuomenės interesus. Tarybos posėdžiuose gali dalyvauti Švietimo ir mokslo, Socialinės apsaugos ir darbo, Žemės ūkio ministerijų vadovai, kitų, susijusių su profesiniu rengimu, institucijų atstovai. Pagal nuostatus Taryba turėtų rinktis ne rečiau kaip 4 kartus per metus.

EKSPERTŲ TARYBA PRIE LIETUVOS DARBO RINKOS MOKYMO TARNYBOS
Lietuvos darbo rinkos mokymo tarnyba organizuoja bedarbių ir darbuotojų, išpėtų apie atleidimą iš darbo, profesinį konsultavimą ir mokymą. Prie šios tarnybos 1996 metais ir buvo įsteigta Ekspertų Taryba. Taryba yra trišalė patariančioji ir kontroliuojanti institucija, kurios pagrindinis uždavinys yra padėti vystyti darbo rinkos profesinio mokymo ir konsultavimo sistemą, tobulinti jos funkcionavimą ir sąveiką su darbo rinkos partneriais, skatinti profesiskai kokybiškus ir socialiai tikslingus darbo metodus. Taryba sudaroma iš 15 narių, atstovaujančių darbuotojų, darbdavių organizacijas ir valstybinės valdžios institucijas.

Paminėtini šie Ekspertų Tarybos svarstyti klausimai:

- nepasirengusio darbo rinkai jaunimo profesinio orientavimo ir konsultavimo paslaugų sistemos tobulinimas;

- mokymo įstaigų ir profesinio mokymo programų, padedančių tenkinti darbo rinkos poreikius, parinkimo organizavimas;
- suaugusių mokymas Lietuvoje;
- Lietuvos darbo rinkos mokymo tarnybos ir Lietuvos darbo biržos sąveika;
- mokymo klausimai mažosiose įmonėse;
- mokymo programų taikymas, kai kvalifikacijų įgijimui reikalingo mokymo trukmė ilgesnė nei 6 mėnesiai;
- profesinio mokymo įstatymo taikymo galimybės ir perspektyvos;
- dėl bedarbių ir išpėtų apie darbo sutarties nutraukimą asmenų mokymo pagal trišales sutartis.

Lietuvos darbo rinkos mokymo tarnyba turi 6 teritorines darbo rinkos mokymo ir konsultavimo tarnybas. Prie šių teritorinių tarnybų sudaromos ir veikia 6 trišalės ekspertų komisijos, kurių pagrindinis uždavinys yra atskirų regionų suaugusiųjų profesinio mokymo programų rengimas ir vykdymas. Šios komisijos sudaromos iš ne mažiau kaip 5 narių, atstovaujančių profesines sąjungas, darbdavių organizacijas, teritorinę darbo biržą ir atitinkamą savivaldybę.

**SOCIALINIO BENDRADARBIAVIMO EFEKTYVUMO ĮSIVERTINIMO
FORMA**

Ar galite pasakyti, kad gaunate informaciją, kuri jums svarbi?	☐ taip	☐ ne	☐ iš dalies
Ar ši informacija įtakoja jūsų tolimesnius veiksmus? Jei taip įrašykite kokius:	☐ taip	☐ ne	☐ iš dalies
Ar jūs pateikiate kokią nors informaciją partneriams? Jei taip įrašykite kokią:	☐ taip	☐ ne	☐ iš dalies
Ar galite pasakyti, kad prisidedate prie bendrų problemų sprendimo?	☐ taip	☐ ne	☐ iš dalies
Ar turite bendrų problemų? Jei taip įvardinkite kokias:	☐ taip	☐ ne	☐ iš dalies
Ar galite pasakyti, kad partneriai padeda spręsti jūsų problemas? Jei taip, įvardinkite kokias:	☐ taip	☐ ne	☐ iš dalies
Ar galite pasakyti, kad santykiai su partneriais padeda palaikyti ryšius su kitomis institucijomis organizacijomis? Jei taip įvardinkite:.....	☐ taip	☐ ne	☐ iš dalies
Ar galite pasakyti bendradarbiavimas, su kitais jūsų išvardintais partneriais prisidėjo prie teigiamų veiklos rezultatų?	☐ taip	☐ ne	☐ iš dalies
Ar galite pasakyti bendradarbiavimas, su kitais jūsų išvardintais partneriais įgijote naujos patirties?	☐ taip	☐ ne	☐ iš dalies
Ar galite pasakyti bendradarbiavimas, su kitais jūsų išvardintais partneriais įgijote, ar sužinojote kaip įgyti naujų partnerių?	☐ taip	☐ ne	☐ iš dalies